

Slutrapport

Uppdraget

Yrkehögskola Småland

En resurs för kompetensförsörjning

2009-10-07

INNEHÅLL

INLEDNING	4
SAMMANFATTNING	5
DEN NYA YRKESHÖGSKOLAN	8
Myndigheten för yrkeshögskolan	8
Validering	9
Utbildningar under utfasning	10
UPPDRAGET YRKESHÖGSKOLA SMÅLAND	12
Projektbudget	14
Projektmöte	15
RESULTAT OCH SLUTSATSER	16
Översiktlig tidplan	16
INFORMATION	17
Uppdrag	17
Information till, från och hur	17
Analys	19
SAMORDNING	20
Uppdrag	20
Processbeskrivning – yrkeshögskoleutbildningar	20
Workshops	23
Regionalsamverkan	24
YRKESHÖGSKOLEUTBILDNINGAR - EN RESURS FÖR KOMPETENSFÖRSÖRJNING	34
Uppdrag	34
Nätverk	34
Koncept	35

Nationellt/Regionalt Valideringscentrum	38
Externa skrivelser	38
Samverkan med universitetet	39
Utbildningsmässa och nätverk för yrkesvägledare	39
Ansökningar	39
Påverkan	41
UTBILDNINGAR I LÄNET	42
Uppdrag	42
Utbildningslandskapet	42
SLUTSATS	44
BILAGOR	45

Inledning

Arbetet med strategisk personalförsörjning är avgörande för alla företag men lika avgörande för en regions tillväxt. Arbetskrafts- och kompetensförsörjningen i ett län utgör en av många viktiga förutsättningar för att lyckas hålla en hög tillväxt och låg arbetslöshet. En betydelsefull framgångsfaktor i det sammanhanget är hur man i regionen utvecklar och samordnar kompetens- och utbildningsfrågorna.

Centralt är att ha starka, lyhörda och seriösa utbildningsanordnare i regionen. Samspelet mellan dessa och arbetslivet tar ofta lång tid att utveckla och fördjupa. Det handlar som vid alla relationer om att förstå och respektera varandras villkor och behov. Det handlar också om kunskap och professionalitet.

En annan viktig komponent för att klara arbetskraft och kompetensförsörjning är att ligga i framkant vad gäller omvärldsbevakning. Genom att aktivt följa och analysera vad som händer i omvärlden upptäcker vi inte bara företeelser utan kan också se mönster och dra slutsatser om konsekvenser och behov av egna insatser.

Detta och mycket annat ska vi arbeta med i projektet Yrkeshögskolan Småland.

Sammanfattning

Bakgrund

En grupp ur nätverket KY Kronoberg, har under årens lopp haft ett stort antal informationsträffar med myndigheter, universitet, politiker, regionförbund och arbetslivet.

I slutet av 2008 gav Växjö kommun gruppen uppdraget att arbeta vidare med frågan om etableringen av den nya Yrkeshögskolan i regionen. Landstinget Kronoberg beslutade dessutom att stödja projektet.

Uppdraget kan sammanfattas på följande sätt:

- Växjö kommun och Landstinget Kronoberg – projektägare
- Samordning Yh-utbildningar i regionen
- Snabbt kraftsamla resurser
- Etablera ett starkt nätverk
- Analysera länets kompetensbehov

Information

En betydelsefull del i projektet har vart att informera om Yh-myndigheten samt de nya yrkeshögskoleutbildningarna. Mycket tid har lagts på att informera nationellt, regionalt och till utbildningsanordnare.

Slutsats

- Tidskrävande
- Klok investering
- Påverkat
- Betydelsefull input till projektet
- Uppslag till många goda idéer eller konkreta utbildningsprojekt.

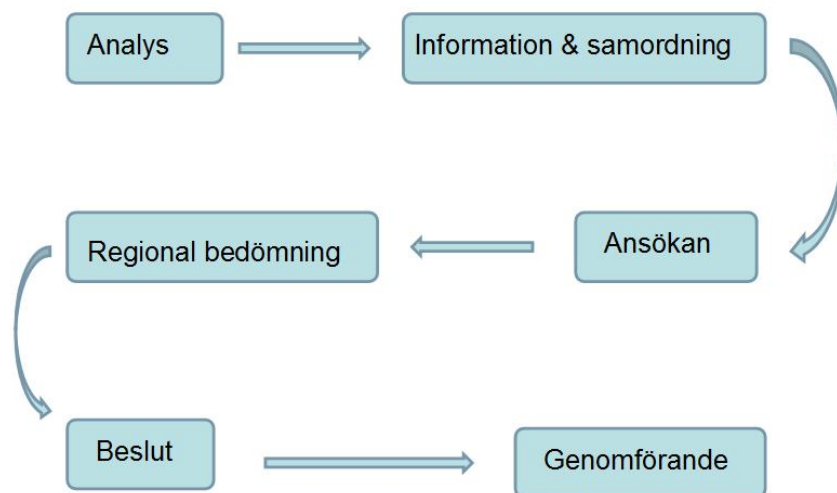
Kompetensförsörjningsfrågorna är avgörande för regionens utveckling men man känner många en oro inför framtiden – en oro att vi inte har tillgång till rätt kompetens.

Samordning

Projektets uppdrag vad gäller samordning av yrkeshögskoleutbildningar

- Analys
- Samordning
- Framtagande av idéskiss för organisation

Processbeskrivning – yrkeshögskoleutbildningar

Viktigt att arbetslivet, både offentlig sektor och näringslivet, har ett avgörande inflytande över processen. Efterfrågan och behov ska styra innehåll och utformning av utbildningarna.

Vad gäller arbetet med samordning bör fokus ligga på att arbeta med befintliga nätverk och arenor, så som, KY Kronoberg, Framtid Kronoberg, framtidsgrupper i regionen, Yrkeshögskoleförbundet i Sverige, KY Småland m fl.

Viktiga myndigheter och organisationer i detta arbete är dessutom varit Yh-myndigheten, Arbetsförmedlingen, Regionförbundet södra Småland, Företagarna och Svenskt Näringsliv.

Naturligtvis kommer utbildningsanordnarna ha en central roll i processen.

Exempel på samverkan i regionen

- Aristum Institutet/Uppvidinge kommun
- Aristum Institutet/Älmhults kommun
- Växjö och Värnamo kommun
- Ljungby - Centrum för informationslogistik/Högskolecentrum/utbildningsanordnare.
- GoTech och arbetet med Teknikcollege.
- Regionalt utvecklingscentrum
- Sydostsamverkan
- KY Kronoberg
- Östergötlands läns landsting med psykiatriutbildningar
- Sollefteå lärcenter med utbildningen KY instrument- och steriltekniker.
- Växjö kommun/Landstinget
- Kunskapsutveckling Syd/Växjö universitet
- Nordic Business Institute/Kunskapsutveckling Syd

Yrkeshögskoleutbildningar - en resurs för kompetensförsörjning

Följande utbildningskoncept har tagits fram:

- Handel, service och varudistribution
- Teknik, industri och energi
- Vård och omsorg
- Turism och upplevelse

Nationellt/Regionalt Valideringscentrum

Den nya myndigheten kommer att ha ansvar för att samordna och stödja en nationell struktur för validering

Externa skrivelser

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning - synpunkter på årets tilldelning av KY-platser
Arbetsmarknadsministern - påtalade vi vikten av fler KY-utbildningar
Näringsdepartementet - regionens kommande utbildningsbehov.

Samverkan med universitet och högskolor

Samverkan med universitet och högskolor kommer att fördjupas.

Ansökningar 2009

Följande yrkeshögskoleutbildningar beviljades.

- Industriell försäljning, 400 poäng
- Redovisningsekonom, 225 poäng
- Specialistundersköterska – äldre, 200 poäng
- Industriell elteknik och arbetsledning, 200 poäng
- Avancerad CNC-tekniker, 200 poäng

Alla dessa fem utbildningar startade under hösten 2009. Utöver dessa söktes 10 utbildningar.

Till hösten kommer en ny ansökningsomgång. Ansökningsperioden pågår mellan den 21 september och den 29 oktober. Beslut om beviljade utbildningar beräknas kunna lämnas omkring den 18 december.

Påverkan

Projektet har haft stor påverkan på regionen vad gäller synen på utbildning. Medvetenheten om kompetensförsörjningsfrågornas betydelse har ökat, framför allt på lång sikt.

Utbildningslandskapet

Utbildningslandskapet beskrivs med en länklista.

Slutsats

Framgångsfaktorer för god kompetensförsörjning tror vi är

- Behov av en regional samordning, generellt, kring kompetensförsörjningsfrågor.
- Starka självständiga utbildningsanordnare beredda till samverkan
- Samlad övergripande funktion eller en brygga mellan utbildningsanordnare, arbetsliv och myndighet

Den nya Yrkeshögskolan

En ny yrkeshögskola är införd från och med den 1 juli 2009, enligt propositionen Yrkeshögskolan (prop. 2008/09:68). Yrkeshögskolan ska samla eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte är högskoleutbildningar och som bygger på kunskap från arbetslivet. Yrkeshögskolan syftar till att säkerställa att sådana utbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd. Utbildningarna ska ge sådana teoretiska, praktiska och erfarenhetsbaserade kunskaper som krävs för att kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet.

Den nya yrkeshögskolan kommer ansvara för

- kvalificerade yrkesutbildningar (KY-utbildningar)
- vissa kompletterande utbildningar
- påbyggnadsutbildningar
- lärlingsutbildning för vuxna inom vissa hantverksyrken
- valideringsansvar

Bilaga 1, Yrkeskoleutredningen, SOU 2008/29

Bilaga 2, Regeringens proposition 2008/09:68 Yrkeshögskolan

Bilaga 3, Kommittédirektiv, Bildandet av Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan, Yh-myndigheten, startade den 1 juli 2009 och

- beslutar om vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan
- beslutar om statligt stöd till utbildningsanordnare för utbildningar inom yrkeshögskolan
  - kontrollerar och granskar utbildningarnas kvalitet och resultat
- analyserar och bedömer omvärldens behov av kvalificerad arbetskraft och arbetsmarknadens utveckling
- samordnar och stödjer en nationell struktur för validering
- är den nationella samordningspunkten för EQF - den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande.

Myndigheten har sitt huvudkontor i Västerås och ytterligare ett kontor i Hässleholm.

Myndighetens ledning är placerad i Västerås och består av Pia Enochsson, generaldirektör, och Mats Miljand, överdirektör.

I Västerås är även de som tillhör avdelningen för internt stöd och styrning placerade med Lena Darås som chef. Mats Miljand är chef för avdelningen för utbildningsfrågor och Björn Scheele för avdelningen för omvärldsanalys och uppföljning.

I Hässleholm finns avdelningen för tillsyn och kvalitetsgranskning med avdelningschef Margareta Ljungqvist samt avdelningen för kommunikation och dokumentation med Sten-Inge Hedenström som chef.

Yrkeshögskoleutbildning, Yh-utbildning, är en ny utbildningsform som kombinerar lärande i utbildningslokal och på arbetsplats. De erbjuds inom branscher där det finns ett uttalat behov av välutbildad arbetskraft. Innehållet i utbildningarna bygger på kunskap som uppkommit vid produktionen av varor och tjänster och de syftar till att leda till jobb direkt efter examen. Innehåll och inriktning på utbildningarna varierar beroende på arbetsmarknadens behov över tid. Detta skiljer dem från traditionella högskoleutbildningar som vilar på vetenskapliga eller konstnärliga grunder och som syftar till att tillfredsställa långsiktiga behov på marknaden.

Examen

Yh-utbildningar leder till yrkeshögskoleexamen. Ett års heltidsstudier (minst 200 poäng) berättigar till en yrkeshögskoleexamen. Dessutom finns en kvalificerad yrkeshögskoleexamen för dem som läst under två år (minst 400 poäng). En del utbildningar avslutas inte med examen, för dessa utfärdas ett utbildningsbevis.

Utbildningsplatser

Antalet platser inom yrkeshögskolan bestäms av riksdagen. Under 2009 avsätts 50 miljoner för platser och ytterligare 100 miljoner kronor för åren 2010 och 2011. Hur många platser detta kommer att skapa beror på hur dyra utbildningarna är. De kortsiktiga prognoser som har gjorts visar dock att antalet platser kommer att öka jämfört med idag.

Utbildningsanordnare

Yh-utbildningar anordnas av många skilda aktörer på ett flertal platser i landet. Det finns både offentliga utbildningsanordnare, t.ex. högskolor, kommuner och landsting och privata, både stora företag och små organisationer. Utbildningar ges inom de områden där kvalificerad arbetskraft behövs, vilket kan innebära allt från IT-utveckling till trädgårdsmästeri.

Varje utbildningsanordnare måste ha tillstånd från Myndigheten för yrkeshögskolan. Med tillståndet följer rätt till statsbidrag och examensrätt. Det finns specifika kriterier för tillståndsgivning, som tar hänsyn både till utbildningens kvalitet och till arbetsmarknadens behov.

Verksamhetsplan

Varje år tar Yh-myndigheten fram en verksamhetsplan för det kommande årets arbete. Verksamhetsplanen anger arbetets huvudsakliga inriktning. Myndighetens verksamhet styrs av de politiska målen för vuxenutbildning. Verksamheten styrs också av föreskrifter i förordningen med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan och regleringsbrevet för myndigheten.

Validering

Myndigheten ska samordna och stödja en nationell struktur för validering. Arbeta med att bygga och göra en kunskapsbank om validering publikt tillgänglig har påbörjats.

Ett samarbete med Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Skolverket ska initieras för att utveckla en portal för validering.

Utvecklingen av former för utfärdande och erkännande av dokument, rutiner och kvalitetssäkring av valideringsinsatser påbörjas i samverkan med arbetsliv, berörda myndigheter och utbildningsväsendet.

Utbildningar under utfasning

Myndigheten för yrkeshögskolan administrerar även från och med den 1 juli kvalificerad yrkesutbildning (KY), påbyggnadsutbildning (PU), kompletterande utbildningar (KU) och lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken.

Kvalificerad yrkesutbildning

KY till och med 2013

Från och med den 1 juli 2009 administreras KY-utbildningarna av Myndigheten för yrkeshögskolan. Den 15 april 2009 trädde lagen om yrkeshögskolan i kraft och gäller för utbildningar som påbörjas efter den 1 juli 2009. Den gamla lagen för kvalificerad yrkesutbildning ska dock fortfarande gälla under en övergångsperiod för utbildningar som före den 15 april 2009 har beviljats statligt stöd för kvalificerad yrkesutbildning. Detta gäller dock längst till och med 2013. Efter den 31 december 2013 kommer det inte att finnas några KY-utbildningar.

Detta är kvalificerad yrkesutbildning

- Utbildningar på mellan ett och tre år
- En utbildningsform på eftergymnasial nivå
- Skräddarsydda utbildningar i nära samarbete med arbetslivet
- Teori varvas med praktik - en tredjedel av utbildningen består av LIA (Lärande i arbete)
- Avgiftsfri och studiemedels berättigad
- 8 av 10 får jobb efter avslutade studier (juni 2009)

Påbyggnadsutbildningar

Påbyggnadsutbildning är yrkesutbildning som genomförs inom ramen för kommunal vuxenutbildning. Utbildningens syfte är att ge vuxna utbildning som leder till en ny nivå inom deras yrke eller till ett nytt yrke.

Vem får delta i en påbyggnadsutbildning?

För att vara behörig att tas emot som sökande till en kurs/utbildning inom påbyggnadsutbildning ska den sökande dels sakna eller ha brister i sådana kunskaper som kursen/utbildningen avser att ge, dels ha förutsättningar att följa undervisningen.

Styrdokument

Påbyggnadsutbildning inom kommunal vuxenutbildning genomförs med nationellt eller lokalt inrättade kursplaner.

Lokalt inrättad påbyggnadsutbildning har kurser som fastställts lokalt i samråd med företag och organisationer verksamma inom de branscher som utbildningen är avsedd för. Utbildningen genomförs i samverkan med företag och organisationer inom yrkesområdet.

Påbyggnadsutbildning som har nationellt inrättad kursplan planeras och genomförs i samverkan med företag och organisationer verksamma inom det yrkesområde som utbildningen avser. Utbildningar finns för närvarande inom Elinstallation allmän behörighet, Yrkesförare persontransporter, buss, Trafiklärare, Yrkesförare godstransporter, Elevassistent, Barnskötare och Tandsköterska.

Kompletterande utbildningar

Vid sidan om det offentliga skolväsendet i Sverige finns det utbildningar för ungdomar och vuxna som staten stöder, kompletterande utbildningar. Kännetecknande för dessa är att de har en enskild huvudman (ägare) det vill säga utbildningen anordnas inte av kommun eller landsting.

Utbildningarna utgör ett komplement till gymnasial utbildning genom att de koncentrerar sig på ett ämnes- eller yrkesområde. De ger inte någon formell behörighet till fortsatta studier, utan kan ses som yrkesutbildningar eller förberedande till fortsatt högskoleutbildning där en viss färdighet krävs, t.ex. konst- och hantverksutbildningar. En liten grupp av dessa utbildningar ligger på en högre nivå och kräver genomgången gymnasial utbildning eller viss yrkeserfarenhet.

Det finns för närvarande cirka 125 utbildningsanordnare som erbjuder utbildningar inom t.ex. konst, dans, teater, musik, design och mode. Andra utbildningar återfinns inom sådana områden som hantverk, media, flyg, frisk- och hudvård m.fl. De flesta av utbildningarna är avgiftsbelagda för eleverna. En del av utbildningarna berättigar till studiestöd, andra inte.

Uppdraget Yrkeshögskola Småland

En grupp ur nätverket KY Kronoberg, som representerar både offentliga och privata aktörer i länet, har sedan 2007 haft i uppdrag att bevaka utvecklingen av de kvalificerade yrkesutbildningarna i länet och visa på den resurs KY Kronoberg kan vara då Yrkeshögskolan införs. I gruppen ingår Gudrun Lundqvist, Växjö kommun, Bengt Eriksson, Företagarna i Växjö, Kerstin Björck, Landstinget Kronoberg och Robert Holmblad, Växjö kommun. Gruppen har under årens lopp haft ett stort antal informationsträffar med myndigheter, universitet, politiker, regionförbund och företrädare för arbetslivet samt regelbundet rapporterat tillbaka till KY Kronoberg.

I slutet av 2008 gav Växjö kommun gruppen uppdraget att arbeta vidare med frågan om etableringen av den nya Yrkeshögskolan i regionen under projektnamnet ”Yrkeshögskola Småland”. Landstinget Kronoberg beslutade dessutom att stödja projektet.

Bilaga 4, PM Yrkeshögskola Småland

Bilaga 5, Tjänsteskrivelse om Yrkeshögskola Småland

Uppdraget, att ta fram förslag på hur en yrkeshögskola i regionen skulle kunna se ut, kan sammanfattas på följande sätt:

- Arbetsgruppen får i uppdrag att fortsätta arbetet enligt riktlinjer om vision, syfte, mål och organisation för projekt ”Yrkeshögskola Småland”. Se nedan.
- Växjö kommun tar på sig ansvaret i regionen för samordning av yrkesinriktade eftergymnasiala utbildningar som inte ryms inom ramen för universitet och högskola.
- Snabbt kraftsamla resurser för att genomföra extraordinära insatser för att upprätthålla kompetens samt kompetensväxla hos de företag som nu drabbas av finanskrisens och lågkonjunktorens verkningar.
- Etablera ett starkt nätverk mellan näringsliv, offentlig sektor och utbildningsanordnare för att på sikt verka för att fler väljer yrkesinriktade utbildningar som matchas mot näringslivets samt den offentliga sektorns kompetensbehov.

Regionens vision:

- Bra samordning och infrastruktur för regionens yrkeshögskoleutbildningar
- Regional analys och behovsbevakning som stödjer utvecklingen i regionen
- Aktiv samverkan för starka yrkeshögskoleutbildningar som tillgodoser kompetensförsörjningen både på kort och på lång sikt.

Syftet med projektet är att

- belysa yrkeshögskoleutbildningarnas roll vad gäller kompetensförsörjning i regionen.
- förbereda och underlätta en snabb start av yrkeshögskoleutbildningar.
- etablera ett starkt nätverk i regionen för att analysera och kartlägga kompetensförsörjningsbehoven – detta med fokus på kompetensbehov.
- verka för att fler ska välja kvalificerade yrkesinriktade utbildningar genom att aktivt utveckla attraktiva yrkesutbildningar med bäring i regionen.

Målet med projektet är att

- ta fram idéskiss för organisation av yrkeshögskoleutbildningar i regionen
- göra yrkeshögskolebegreppet känt och förankrat i regionen.
- genomföra workshops med inriktning på kompetensförsörjning
- beskriva det nuvarande ”utbildningslandskapet” vad gäller bl a inriktning, huvudmän och typ av utbildning.
- ge förslag på ett antal utbildningar som bedöms kunna genomföras inom Yrkeshögskolan. Utbildningarna ska vara kortfattat beskrivna samt exemplifierade med utbildningsplaner och kursplaner.

Styrgrupp

Ove Dahl, kommunchef Växjö kommun

Thomas Karlsson, näringslivschef Växjö kommun

Jeanette Kjellberg, personaldirektör Landstinget Kronoberg

Peter Hogla, regiondirektör, Regionförbundet södra Småland (Rfss) (adjungerad)

Projektgrupp

Bengt Eriksson, Företagarna i Växjö, projektkoordinator

Gudrun Lundqvist, Växjö kommun

Kerstin Björck, Landstinget Kronoberg

Robert Holmblad, Växjö kommun

Linda Vingren, Regionförbundet södra Småland (adjungerad)

Kontaktuppgifter

Namn	Telefon	e-post
Bengt Eriksson	0708 - 24 78 95	bengt.eriksson@vaxjo.se
Gudrun Lundqvist	0709 - 32 45 90	gudrun.lundqvist@vaxjo.se
Kerstin Björck	0709 - 84 46 58	kerstin.bjorck@ltkronoberg.se
Robert Holmblad	0709 - 77 17 63	robert.holmblad@vaxjo.se
Linda Vingren	0709 – 83 10 62	linda.vingren@rfss.se

Intressenter

Växjö kommun

Landstinget Kronoberg

Framtidsgruppen i regionen

Rfss

Projektbudget

Till projektets förfogande har 600 000 kr funnits. Växjö kommun har avsatt 500 000 kr och Landstinget Kronoberg 100 000 kr. Dessutom har Rfss bidragit med personella resurser till projektet. Många personer, speciellt ute på olika skolor, har arbetat för projektet inom sina ordinarie tjänster.

Budget

Medel

Växjö Kommun	500 000
Landstinget	100 000

Kostnader

Personal	200 000
Gymnasieförvaltningen	75 000
Komvux	75 000
Landstinget	75 000
Resor	20 000
Telefon	5 000
Mtrl	10 000
Information	20 000
Konsult/föreläsare	100 000
Övrigt	20 000
Summa kostnader	600 000

Kommunchefen Ove Dahl godkände den 2 februari 2009 projektbudgeten.

Budgetutfall

Projektets budget har hållits med god marginal. Beslutet att förlänga projektet år 2009 ut samt hela 2010 togs i juni av Växjö kommunchef i samråd med Jeanette Kjellberg, personaldirektör Landstinget Kronoberg och Peter Hogla, regiondirektör, Regionförbundet södra Småland (Rfss).

Ove Dahl har dessutom fattat beslut om att resterande medel från den ursprungliga budgeten för januari – september 2009 förs över till oktober – december samt att Växjö kommun sammanlagt garanterar en insats om minst 100 000 kr för de tillkommande 3 månaderna medan landstinget på motsvarande sätt garanterar 30 000 kr.

Med anledning av projektets förlängning och därmed de förändrade ekonomiska villkoren kommer projektets ekonomi för 2009 att slutredovisas för Ove Dahl i anslutning till Växjö kommuns vanliga årsbokslut.

För 2010 garanterar Växjö kommunchef att projektet disponerar ytterligare 500 000 kr medan Landstinget Kronoberg står för 100 000 kr.

Med de ovan angivna finansiella garantierna för oktober – december 2009 samt hela 2010 som bas har Rfss gjort en kompletterande ansökan, ”Yrkeshögskola Småland”, om regionala projektmedel. Processen med att etablera en stark organisation för yrkeshögskoleutbildningar i länet kan i och med dessa samlade satsningar både fördjupas och stärkas.

Projektmöte

Inom ramen för projektet har ett 20-tal projektmöten genomförts samt ett 40-tal andra träffar/möten med koppling till yrkeshögskoleutbildningar.

Resultat och slutsatser

Här följer en redogörelse för arbetet i projektet. Vi har delat in vårt arbete i nedanstående processer.

- Information
- Samordning
- Yrkehögskoleutbildningar - en resurs för kompetensförsörjning
- Utbildningar i länet

Översiktlig tidplan

Projekttid - nio månader med start jan 2009 och avslut september 2009

Arbetet delades in arbetet i följande faser

- Information
- Kartläggning
- Kontaktskapande/nätverkande
- Analys
- Fördjupning och arbetsfas
- Sammanställning

Information

Uppdrag

I projektdirektiven framgick klart vikten av information om den nya Yrkeshögskolan och de nya yrkeshögskoleutbildningarna. Nedanstående punkter kan sammanfatta projektdirektivens målsättning vad gäller information.

- Information om yrkeshögskolereformen, de nya yrkeshögskoleutbildningarna samt den nyskapade yrkeshögskolemyndigheten
- Belysning av Yrkeshögskolans roll vad gäller kompetensförsörjning i regionen
- Regional marknadsföring och förankring av yrkeshögskolebegreppet
- Kraftfulla insatser för att fler ska välja kvalificerade yrkesinriktade utbildningar genom att aktivt utveckla användbara utbildningskoncept med bäring i regionen
- Genomförande av kreativa möten mellan betydelsefulla aktörer som workshops med inriktning på kompetensförsörjning
- Förberedelser för tänkbara framtida insatser som utbildningsmässor

Information till, från och hur

Projektets informationsarbete har i huvudsak fokuserat på att informera om Myndigheten för yrkeshögskolan och de nya yrkeshögskoleutbildningarna.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Vad gäller myndigheten så har vi strävat att ge en kontinuerlig information om myndigheten – från utredningsstadiet till bildandet av den nya myndigheten.

De nya yrkeshögskoleutbildningarna

Vad gäller yrkesutbildningarna har vi strävat efter att ge information om hur yrkeshögskoleutbildningarna kommer att se ut vad gäller innehåll, krav på kvalitetssäkring, betygssystem, poängsystem, förkunskapskrav mm.

Nationellt

Nationellt har vi informerat om projektet och om Yrkeshögskolan och yrkeshögskoleutbildningar till olika myndigheter och branschorganisationer. I vårt arbete har vi bl a varit i kontakt med KY-myndigheten, Myndigheten för yrkeshögskolan, Länsstyrelsen, Växjö universitet, Svenskt Näringsliv och Företagarna.

Till Växjökonferensen, en nationell utbildningskonferens, inbjöds en representant från KY-myndigheten för att lyfta fram betydelsen av kvalificerad yrkesutbildning samt att informera om utgångspunkterna för den ”Den nya Yrkeshögskolan”, dess karaktär och särdrag, avgränsningarna mot gymnasiet respektive högskolan samt formalia mm. Länets alla studie- och yrkesvägledare bjöds in särskilt och kunde delta på förmånliga villkor för att särskilt uppmärksamma reformarbetet.

Regionalt

Regionalt har vi haft ett omfattande informationsutbyte mellan Regionförbunden i Småland. Vidare har vi haft flera informationstillfällen för olika politiker och tjänstemän i regionen både på kommunal och på landstingskommunal nivå. Information om projektet har även spritts inom Sydostsamverkansgruppen, som består av 11 kommuner.

Framtid Kronoberg har varit en viktig informationsbärare till både arbetsliv och politiker. I vårt arbete med Framtid Kronoberg och dess arbetsgrupp för utbildningsinsatser har vi haft goda möjligheter att nå ut i regionen.

Vi har under projekttiden anordnat två Workshops med temat kompetensförsörjning – här nådde vi ut till hela regionens arbetsliv. Viktiga målgrupper har varit personalansvariga och studie- och yrkesvägledare.

Genom vårt engagemang i arbetsmarknadsrådet för Arbetsförmedlingen i Växjö har vi haft en bra informationskanal och en kanal för erfarenhetsutbyte.

Allt eftersom idéerna om ett Teknikcollege i regionen börjat ta form har yrkeshögskoleutbildningar inlemmats i planeringen. Detta med fokus på en helhetssyn på yrkesutbildningar både vad gäller utbildningsupplägg och genomförande.

Andra som informerats är bl a Regionalt Utvecklingscentrums (RUC) styrelse, Sparbankstiftelsen Kronans spetskompetensgrupp och Markusens studiefond.

Företag

Informationsutbytet med företagen i regionen har naturligtvis skett direkt med regionens företag men ofta också via olika nätverk och branschorganisationer.

Kommuner

Växjö kommunchef Ove Dahl informerade initialt sina kolleger i länets andra kommuner om projektet. Varje kommun uppmanades dessutom att utse en speciell kontaktperson. Därefter har direktkontakt fortlöpande hållits med samtliga kommuner, både på tjänstemanna- och politikernivå.

Inom Växjö kommun har information spritts till bl a nämnder och förvaltningschefer men även till kommunala bolag och vd:ar.

Utbildningsanordnare

KY Småland och KY Kronoberg har varit viktiga kontaktpunkter med utbildningsanordnarna.

Vidare har vi besökt ett flertal utbildningsanordnare i regionen men även utanför regionen. Vi har även träffat utbildningsanordnare på mässor och konferenser. I vårt informationsarbete har vi också strävat efter att nå ut även till framtida utbildningsanordnare.

Workshops

KY-dagen och våra workshops har varit utmärkta tillfällen för informationsutbyte.

Växjö universitet

Växjö universitet/Linneuniversitetet har vi haft ett givande informationsutbyte med.

Hur

En första information om projektet gick ut i mitten av december. Denna information gick ut brett i hela regionen i syfte att berörda parter skulle kontakta oss. Vid detta tillfälle gick informationen ut via e-post.

Bilaga 6, Info om Yrkehögskola Småland.

I huvudsak har information och marknadsföring skett vid personliga besök, konferenser, speciella informationsträffar eller via befintliga nätverk men även vid medverkan i olika forum som t ex KY Kronoberg.

Naturligtvis har vi arbetat med att informera media om vad som händer inom området Yrkehögskola. Detta har lett till ett antal artiklar i pressen och något inslag i radio.

Analys

Informationsarbetet har varit en viktig del av projektet och har tagit mycket tid i anspråk men den tid som lagts på detta har varit en klok investering och har bland annat lett till projektet kommit in i olika nätverk och nya nätverk har skapats.

Syftet med att gå ut med information är naturligtvis att sprida information om projektet men också att sprida information om den nya yrkehögskolan. Dessa kontakter har naturligtvis även gett en betydelsefull input till projektet och gett uppslag till många goda idéer eller konkreta utbildningsprojekt.

I detta arbete har ofta vikten av en klok kompetensförsörjning – både på lång och på kort sikt – ventilerats och diskuterats. Glädjande nog kan också konstateras att alla är ense om att kompetensförsörjningsfrågorna är avgörande för regionens utveckling. Dock känner många en oro inför framtiden – en oro att vi inte har tillgång till den kompetens vi behöver.

Samordning

Uppdrag

Projektets uppdrag vad gäller samordning av yrkeshögskoleutbildningar kan sammanfattas med följande punkter:

- Analys och behovsbevakning som stödjer utvecklingen i regionen
- Samordning och infrastruktur för regionens yrkeshögskoleutbildningar
- Etablering av ett starkt nätverk i regionen för att analysera och kartlägga kompetensförsörjningsbehoven
- Framtagande av idéskiss för organisation av en Yrkeshögskola i regionen

Processbeskrivning – yrkeshögskoleutbildningar

Yrkeshögskoleutbildningar ska vara ett partnerskap mellan myndigheten, utbildningsanordnarna och arbetslivet – detta enligt den förordning som styr utbildningsformen. För att detta ska fungera optimalt så tror vi det är nödvändigt med någon form av brygga mellan anordnare och myndighet.

Denna brygga bör formas som ett partnerskap mellan tre grupper:

- Analysgrupp
- Bevakningsgrupp
- Infrastrukturgrupp

Efter att har analyserat processen för yrkeshögskoleutbildningar har nedanstående processbeskrivning tagits fram.

	Moment	Ansvariga/ genomförare	Kommentar
1	Analys av kompetensbehov	Yh-myndigheten och Af Rfss Kommunerna Utbildningsanordnarna	Analys nationellt och regionalt Analys regionalt Lokala analyser Marknadsanalys
2	Information, samverkan och konceptframtagning	Yh-projektet (2010)	Se nedan
3	Ansökan	Utbildningsanordnare Konsultstöd	
4	Regional bedömning	Rfss	Tydligt inflytande från arbetslivet
5	Beslut	Yh-myndigheten	
6	Genomförande	Utbildningsanordnare	

Moment och roller

1. Analys av kompetensbehov - Analysgrupp

Detta moment är av stor vikt för utbildningsanordnarna då kompetensbehoven är en avgörande faktor när myndigheten tar beslut. Viktigt här är att analysarbetet samordnas och att man utnyttjar all den information som finns tillgänglig.

Idag gör Arbetsförmedlingen och Yh-myndigheten analyser både nationellt och regionalt. Vidare görs det idag lokala analyser i kommunerna. Rfss har tagit på sig att samordna analysarbetet.

För att nå framgång med sin ansökan/utbildning måste även utbildningsanordnaren göra en grundlig marknadsanalys av kompetensbehoven.

2. Information, samverkan och konceptframtagning – Bevaknings- och infrastrukturgrupp

Denna punkt kan Yh-projektet arbeta med under 2010. Vidare kan projektet sätta en organisation som framgent kan vara motor för detta arbete.

Konceptframtagning och information

En viktig framgångsfaktor för detta arbete kan vara att arbeta med befintliga ”arenor” främst för att få input till nya utbildningskoncept men även att använda dessa som informationsplattform.

Viktiga områden att bevaka kan vara:

- Regionala särdrag
- Ungdomskulturen
- Innovationer och nyföretagande
- Utbildning och forskning
- Olika näringsgrenar

Exempel på ”arenor” kan vara:

- Offensiva Åseda
- Facket
- Kommunchefsträffar
- Regional dialog
- Expansiva Växjö
- Svenskt Näringslivs branschförbund
- Gotech

En uppgift kan vara att ta fram idéer till utbildningskoncept som sedan utbildningsanordnarna kan gå vidare med.

Samordning/infrastruktur

Samverkan i syfte att göra bra utbildning – utbildning som möter arbetslivets efterfrågan och behov och därmed tryggar kompetensförsörjningen i regionen.

Nedan följer ett antal tänkbara gemensamma ”nyttigheter” som kan göra det enklare och effektivare för utbildningsanordnarna att leverera bra utbildning:

- Marknadsföring/information
- Antagning
- Vägledning
- Resursbank
- Stöd för distansundervisning
- Kvalitetssäkring
- Ledningsgruppsarbete

3. Ansökan

Utbildningsanordnaren gör en ansökan till Yh-myndigheten om att få bedriva utbildning inom ramen för yrkeshögskolan. I ansökan ska anordnaren tydliggöra efterfrågan och behoven av utbildningen samt kunna visa på att de ingående momenten i utbildningen är relevanta. Detta kräver en noggrann analys – en analys som anordnare kan behöva stöd för att göra.

Idag tar många utbildningsanordnare hjälp av konsulter för att klara detta. De större utbildningsanordnarna kan ha egna experter på området.

4. Regional bedömning

Rfss har fått Yh-myndighetens uppdrag att bedöma ansökningarna ur ett regionalt perspektiv. Viktigt här är att Rfss gör detta med ett tydligt inflytande från arbetslivet.

5. Beslut

Myndigheten utlyser vanligen minst en ansökningsomgång per år. Då har utbildningsanordnare möjlighet att komma in med en ansökan. Antalet sökta utbildningsplatser överstiger ofta antalet beviljade platser – därmed tvingas myndigheten att göra svåra prioriteringar. De prioriterade utbildningarna håller ofta väldigt hög standard och det finns alltid en tydlig efterfrågan av dem.

6. Genomförande

Utbildningsanordnarna genomför de beviljade utbildningarna, ensamma eller i samverkan.

Vi har uppfattat det som att myndigheten kommer att betona betydelsen av samverkan – samverkan mellan utbildningsanordnare men också samverkan mellan kommuner och samverkan mellan regioner.

Arbetslivet roll

Slutligen måste påpekas vikten av att arbetslivet, både offentlig sektor och näringslivet, har ett avgörande inflytande över processen. Efterfrågan och behov ska styra innehåll och utformning av utbildningarna.

Workshops

Arbetsgruppen har genomfört två workshops med temat kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Den första genomfördes den 2 oktober 2008 och temat var ”Framtidens kompetensförsörjning”. Inbjudna var personalchefer och personalansvariga på de största företagen i kommunen samt personalchefer och personalansvariga inom offentlig sektor. Drygt ett 20-tal deltog i workshopen som inleddes med att representanter för arbetsgruppen presenterade de förslag som då förelåg om Yrkeshögskolan. En diskussion följde sedan om vilka möjligheter workshopens deltagare såg med införande av yrkeshögskoleutbildningar, men också om vilka kompetensbehov arbetslivet ser de närmaste åren. Framför allt betonades behov av personal inom tekniska yrken och vårdsektorn. Det fanns en stor enighet om att Regionförbundet Södra Småland bör ha en aktiv roll i arbetet att analysera kompetensbehov i länet och att samordna arbetet med frågor som berör bland annat yrkeshögskoleutbildningar.

Den andra workshopen genomfördes den 12 maj 2009 med temat ”Hur löser vi framtidens kompetensförsörjning - Yrkeshögskolan kan bli en unik möjlighet att utveckla framtidens nya medarbetare”. Då presenterades bland annat den kompetensanalys som Regionförbundet tagit fram och dessutom presenterades tre olika utbildningskoncept på yrkeshögskoleutbildningar inom Vård och omsorg, Handel, service och varudistribution samt Teknik/industri/energi som utarbetats av olika arbetsgrupper. Inbjudna var denna gång personalchefer och personalansvariga på de största företagen i kommunen samt personalchefer och personalansvariga inom offentlig sektor. Dessutom bjöds studie- och yrkesvägledare från grundskolan, gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning, arbetsförmedlingen och universitetet in. Drygt ett 40-tal personer deltog i workshopen.

Med anledning av Rfss:s kompetensanalys konstaterades att det är viktigt att lägga samman fler analyser och komplettera de befintliga med fokus på nya yrken. Direkta kontakter mellan utbildningsanordnare å ena sidan och arbetsgivare och arbetsgivarorganisationer å andra sidan är viktiga för att få fram vilka nya kompetenser som behövs och som kan resultera i nya utbildningar. Regionförbundet kan ta initiativ till samverkan för att få fram sådana kompetensanalyser. Som exempel på kompetens som saknas i regionen framförde Volvo att de under de senaste åren inte kunnat få tag i till exempel kvalificerade reparatörer och svetsare och att svetsaryrket skulle kunna utvecklas mot till exempel robotteknik.

När det gäller samverkan mellan utbildningsanordnare bör den ligga på ett övergripande plan och på anordnarnas villkor. Marknadsföring kan vara något att samverka kring. Det konstateras att det är viktigt att marknadsföra yrkeshögskoleutbildningar tydligt och att peka ut vilka yrkesroller utbildningarna leder till. För att människor ska bli anställningsbara bör utbildningarna också innehålla mer än bara kunskaper – anställningsbarhet kan också handla om personlig framtoning, bemötande etc.

Efter redovisningen av de tre utbildningskoncepten konstaterades att det är bra att ha idéer att utgå från då utbildningsanordnare ska ta fram utbildningar för ansökan om att få genomföra dessa inom Yrkeshögskolans ram. Kalmar och Växjö är två regioner som vinner på samarbete inom till exempel vårdutbildningar inom psykiatri, där har också ett samarbete påbörjats. Ytterligare ett viktigt utvecklingsområde i regionen är Turism/konferens/entreprenörskap.

Yrkeshögskolan är ytterligare en viktig utbildningsnivå ”ovanför” gymnasieskolan. Vissa yrkeshögskoleutbildningar kan vara komplement även till högskoleutbildningar. Några

exempel är praktiskt inriktade IT-utbildningar inom nuvarande KY som kompletterar IT-utbildningar inom högskolan eller ekonomiutbildningar som inom KY/Yrkeshögskolan kan komplettera ekonomiutbildningar från högskolan.

Även vid denna workshop lyftes Rfss fram som en naturlig samordnare av infrastruktur för samordning av kompetensfrågor.

Regionalsamverkan

Regionalsamverkan är en framgångsfaktor för att förse arbetslivet med rätt kompetens vid rätt tid. Vi har i projektet arbetat för att utveckla samverkan mellan olika berörda aktörer. Vi vill också visa på goda initiativ inom området.

Regionförbundet södra Småland

Rfss roll i avseende yrkeshögskolan har under 2009 tydliggjorts och fördjupats. Linda Vingren är numera adjungerad till projektgruppen. Peter Hogla, regiondirektör, är adjungerad i styrgruppen och kommer liksom regionförbundet sannolikt att ha en ännu viktigare roll i framtiden.

Under våren fick regionförbundet en förfrågan från Myndigheten för yrkeshögskolan om att vara kontaktorgan för yrkeshögskoleutbildningar i länet och förbundet har tagit på sig den rollen. Detta innebär att regionförbundet är kontakten för länet och samt att regionförbundet gör prioriteringar och yttranden till myndigheten utifrån de analyser och prognoser som gjorts utifrån kompetensbehov i Kronobergs län, kopplat till den regionala utvecklingsplanen.

Vidare finns ett behov av samordning av analysarbetet. I dagsläget sitter varje enskild kommun och utbildningsanordnare och gör egna analyser. Regionförbundet har tagit på sig ansvaret för att samordna analyser och kompetensbehov på både lång och kort sikt.

Under hösten 2009 går länets kommuner, Landstinget Kronoberg, Länsstyrelsen och Regionförbundet ihop i en gemensam ansökan för att ta ett samlat grepp kring frågan kring Yrkeshögskolan. Projektet syftar till att tillgodose kompetensbehovet inom regionens näringsliv och offentliga arbetsgivare, på både kort och lång sikt. Regionförbundet kommer att ansvara för analyser och prognoser, samt att verka som projektledare.

Regionförbundet kommer även att driva frågan kring ett regionalt valideringscentrum.

Genom en fördjupad samverkan bereds marken för att få fler och ”rätt” yrkeshögskoleutbildningar till länet, detta genom olika arrangemang för näringsliv och utbildningsanordnare.

Regionförbundets roll gör att vi får en bättre helhetssyn på behoven av kompetensförsörjning och kopplingen till den regionala utvecklingsplanen ger en god arbetslivsanknytning både vad gäller utbildning och lärande.

Regional samverkan

KY Kronoberg har under flera års tid haft ett samarbete med KY-rådet i Jönköpings län, som bland annat resulterat i gemensam marknadsföring och websida inom ramen för KY Småland.

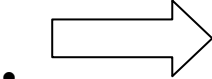
Genom arbetet i projektet Yrkeshögskola Småland har även kontakterna med Kalmar län utvecklats och lett till att de tre länen nu samarbetar om Yrkeshögskolefrågor via regionförbunden. Som exempel kan nämnas att alla anordnare av KY- och Yrkeshögskoleutbildningar kommer att inbjudas till en gemensam konferens som anordnas av regionförbunden

Region Kalmar har tillsatt en arbetsgrupp för att arbeta med yrkeshögskolefrågan i regionen. Vi har från projektet följt deras arbete samt träffat deras projektgrupp för erfarenhetsutbyte.

Gruppen har tagit fram ett förslag för struktur i länet.

Problembeskrivning: Kalmar län har under en längre tid haft en dålig utdelning på ansökningar gällande eftergymnasiala utbildningar. Detta till trots att behovet inom näringslivet är stort och en avsaknad av detta ”steg/nivå” kraftigt skulle försvåra länets utveckling. I information från berörda myndigheter kan man fastslå att en framgångsfaktor är samverkan!

Syfte: Huvudsyftet med förslaget är generera fler och bättre yrkesinriktade eftergymnasiala utbildningar i linje med Kalmar läns organisationers behov. För att uppnå detta föreslås en ny centralfunktion för länet, med uppgift att;

<ul style="list-style-type: none"> • Samordna • Stödja • Förenkla • Granska • 		<ul style="list-style-type: none"> • Marknadsföring • Ansökning • Validering • Utveckling • Vägledning • Kvalitetssäkring •
--	--	--

I Östergötland formaliserade man tidigt samverkan mellan KY-utbildningar – detta gjordes under namnet Ötsam. KY Kronoberg har under många år haft ett informationsutbyte med Ötsam.

Under de senaste åren har utbildningsanordnare, branschföreträdare och Regionförbundet Ötsam samarbetat för att analysera och kartlägga regionens kompetensbehov. Detta har lett till att ett flertal nya KY-utbildningar har startats. Regionen arbetar idag med att få nya Yh-utbildningar till stånd. Marknadsföringen av de enskilda utbildningarna har hanterats av anordnarna själva och ett begränsat gemensamt arbete har gjorts, till exempel annonsering i KY-guiden och en katalog.

Eftersom yrkeshögskolan är en ny utbildningsform bjöd Regionförbundet Ötsam i juni in utbildningsanordnarna i regionen för att diskutera gemensam profilering av den nya utbildningsformen och de utbildningar som finns i regionen. Det fanns ett stort intresse och behov från de närvarande utbildningsanordnarna att arbeta vidare med frågan. Detta borde även kunna vara en uppgift för ett kommande projekt att arbeta med.

Invändningen mot Ötsam har väl främst varit att man tummat på utbildningsanordnarnas suveränitet och främst lyft fram de regionala intressena.

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen för ett omfattande arbete vad gäller analys av kompetensbehov. Under nedanstående länk finns rapporter från Arbetsförmedlingen.

<http://www.arbetsformedlingen.se/go.aspx?c=32621>

Arbetsmarknaden i Kronobergs län

Prognos görs två gånger om året om förväntad utveckling på arbetsmarknaden i länet.

Bilaga 7, Prognos Kronoberg 2010

Dessutom har man tagit fram en prognos som visar arbetskraftsförsörjningen i Kronobergs län fram till år 2015.

Bilaga 8, Arbetskraftsförsörjningen i Kronoberg fram till år 2015

Samarbete en möjlighet till framgång

Informationsarbete och skapande av gemensamma arenor ger möjlighet till dialog mellan olika intressenter som kan skapa framgångsrecept till kvalitativa utbildningar som ligger i tiden och som är efterfrågade.

I dagens komplexa samhälle är samverkan inte enbart betydelsefull utan oftast helt nödvändig. Yrkeshögskolemyndighetens anvisningar för ansökan om utbildningar är illustrativ. Alla ansökningar bedöms utifrån tre kvalitetskriterier:

- Arbetsmarknadsrelevans
- Arbetslivsanknytning
- Samverkan

Nyckelordet är egentligen samverkan som förutsätter samordning eftersom det är förutsättningen för alla kriterierna.

Varje enskild region, kommun, ort, företag eller skola/utbildningsanordnare är förvisso unik men är samtidigt helt beroende av att ingå i olika sammanhang och att samspela med andra för att fungera.

Exempel på samverkan i regionen

Aristum Institutet arbetar på uppdrag av Uppvidinge kommun på utarbetande av en yrkeshögskoleansökan. I detta projekt kommer sannolikt ytterligare parter att vara involverade exempelvis utbildningsanordnare från andra kommuner.

Samverkan mellan de tre Smålandsregionerna har lett till konkret samverkan mellan olika utbildningsanordnare i regionerna, exempel kan vara samverkan mellan Växjö och Värnamo.

I Ljungby finns sedan länge ett samarbete kring KY-utbildningar/Yh-utbildningar mellan Centrum för informationslogistik och utbildningsanordnare.

Andra exempel på samverkan kan vara:

- GoTech och arbetet med Teknikcollege. Omfattar i dagsläget fem av länets kommuner: Växjö, Alvesta, Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge
- Länet skolchefsträffar och regionförbundets presidieträffar
- Gymnasium Kronoberg
- Regionalt utvecklingscentrum, RUC
- Sydostsamverkan

Exempel på samverkan inom vård och omsorg.

Kunskapsutveckling Syd en aktör när det gäller KY/Yh-utbildning i södra Sverige för baspersonal inom området vård-omsorg-psykiatri. Genom dess position inom Landstinget Kronoberg, med tillhörighet till personalavdelningen där nyheter exempelvis från SKL, forskning och trender inom utveckling och utbildning diskuteras. Dessutom finns kontaktytor mot Växjö universitet och Institutionen för vårdvetenskap och socialt arbete vid Växjö universitet, IVOSA, en länk som de värnar om och har ambition att utveckla.

Härav blir de en form av trendsättare för kunskaps- och utbildningsområdet inom Yh vård-omsorg- och psykiatriutbildning.

Omvärldsbevakning tillsammans med dess samlade erfarenheter av reguljära och distansbaserade KY-utbildningar, gör att man fortsätter och bygger vidare på ett varierande distansupplägg, flexibelt lärande, där kursupplägget anpassas efter aktuellt kursinnehåll. Detta för att höja kvalitén ytterligare, möta de studerandes förväntningar med tillgänglig utbildning och allmänt öka attraktionskraften för utbildningar inom området vård-omsorg-psykiatri. Här kan finnas öppningar till ökat samarbete mellan olika aktörer, utbildningsanordnare. Här förs kreativa samtal med bl a Uppvidinge.

Det huvudsakliga upptagningsområdet är Kronobergs och Östergötlands län, men goda kommunikationer gör att pendlande studerande kommer från Kalmar och Jönköpings län, liksom från Blekinge, Skåne och Halland. Därmed skapas också naturliga nätverk med andra arbetsgivare men också med andra utbildningsanordnare, föreläsare, handledare på olika orter.

Idag sker samarbetet med olika aktörer på följande plan:

- Medlem i KY Kronoberg
- Regionförbundet Östsm
- Östergötlands läns landsting med psykiatriutbildningar
- Sollefteå lärcenter med utbildningen KY instrument- och steriltekniker.
- Nybildad referensgrupp där samarbete finns med arbetsliv inom kommuner och landsting likväl som gymnasieskolor och universitet. En inspirerande grupp med omvärldsbevakning för att möta nya trender, diskutera nya angreppspunkter för att få fram viktiga utbildningsområden och nå ett så bra innehåll i utbildningarna som möjligt.
- I samarbete med Växjö kommuns KY-utbildningar har vi gemensam handledarutbildning
- Förutom verksamheternas ordinarie LIA-platser, har Landstinget Kronoberg i nära samarbete med sjuksköterskeprogrammet vid Växjö universitet och kommunala gymnasieskolor tagit fram undervisningsavdelningar (ULVE). Tankar finns att fortsätta med detta inom kommunerna också, arbetet är påbörjat i Uppvidinge och

Älmhult. Personal deltar från olika utbildningsanordnare i handledning av studerande på olika nivåer (Gymnasie, KY/Yh, Universitet).

- Kunskapsutveckling Syd är representerat i samverkansgruppen för sjuksköterskeprogrammet vid Institutionen för vårdvetenskap och socialt arbete vid Växjö universitet.
- Deltar i styrelsen för RyssbyGymnasiet AB med inriktning turism /jakt /skog /mat
- Nordic Business Institute med KY-utbildningar inom ledarskap/logistik/sälj samt representerad i ledningsgrupp.
- Påbörjat samarbete inom psykiatriområdet med KY- koordinator på Kalmarsunds Gymnasieförbund.

Industrikompetens södra Småland

Rfss har sökt ett medel från Europeiska socialfonden (ESF). Syftet med projektet är att samordna kompetensutveckling för länets verkstadsföretag. Ett led i arbetet med ansökan har varit att inventera företagens kompetensbehov. Här följer en kort beskrivning av projektet.

Beskrivning av projektet

Många företag i Kronobergs län har drabbats hårt av den globala lågkonjunkturen. Hösten 2008 varslade alltför många företag om uppsägningar där varslen främst gäller kollektivanställda. Statistiken visar att Kronobergs län tillhör de hårdast drabbade i Sverige. I Kronobergs län arbetar 25% av den förvärvsarbetande dagbefolkningen inom tillverkningsindustrin (jämfört med 17% i riket). I Kronobergs län finns också ett stort antal underleverantörer till verkstadsindustrin. Det rör sig om moderna teknikföretag som på grund av nya marknadsförutsättningar i och med lågkonjunkturen är i stort behov av utveckling och i vissa fall även omstrukturering. Kompetensförsörjning är kanske den mest avgörande frågan som kan utgöra skillnad mellan konkurs och överlevnad för många företag i det industritäta Kronoberg.

Med hjälp av näringslivsenheterna hos länets kommuner arbetade Regionförbundet fram en projektansökan i syfte att hjälpa 25 av de varseldrabbade företagen i länet. Den 1 april 2009 beviljades således Rfss medel från ESF-rådet (Europeiska socialfonden) för att genomföra projektet. De 25 företagen finns alla inom industri- och byggsektorn. Projektet har namnet Industrikompetens södra Småland och löper från 1 april 2009 till 31 oktober 2010. Inom ramen för detta projekt skall ett fyrtiotal kurser enligt fastställd kursplan genomföras med ett totalt kursdeltagarantal på cirka 1600 personer. Kursdeltagarna består av anställda i industriföretagen, anställda som inte blivit varslade.

Sammanställning kompetensbehov för verkstadsföretag, se bilaga 9, Industrikompetens södra Småland

Kurserna skall börja i oktober 2009 och hålla på till oktober nästa år.

Detta är en synnerligen viktig insats men samtidigt en insats på kort sikt, långsiktigt bör detta följas av ett antal yrkeshögskoleutbildningar i hela regionen.

Kontaktpersoner i kommunerna för Yh-projektet

Varje kommun har fått möjlighet att utse en kontaktperson till projektet. Kontaktpersonens funktion är främst att företräda kommunen samt att vara mottagare av information från projektet. Nedanstående personer utsågs i januari 2009 som kontaktpersoner.

- Alvesta Johan Eneroth, Allbo Lärcenter, utbildningsstrateg
- Lessebo Carl-Axel Hallberg, förvaltningschef
Mats Nilsson, utvecklingsledare
- Ljungby Jan Melkersson, näringslivschef
Pekka Pelkonen, utbildningsledare
- Markaryd Conny Gustavsson, Studie - och yrkesvägledare
- Tingsryd Olof Ivarsson, rektor Lärcentrum
- Uppvidinge Daniel Söderberg, rektor
- Älmhult Anne Hallberg, förvaltningschef
Eivor Frodig, rektor

Projektet har haft god nytta av kontaktpersonerna i arbetet med projektet.

KY Kronoberg

KY Kronoberg var ett projekt som genomfördes 2004–2007 med Komvux Växjö som projektbärare. Projektet, som möjliggjordes med medel från Länsstyrelsen, hade som syfte att väcka intresse för och visa på de möjligheter de kvalificerade yrkesutbildningarna erbjuder arbetslivet i länet. Att skapa en länsplatta med de enskilda KY-anordnarna i länet som medlemmar, utgjorde anslaget i arbetet. KY Kronoberg var ett samverkansforum för gemensamma KY-frågor, såsom marknadsföring i form av gemensam katalog och hemsida, stöd till anordnare vid utarbetande av ansökan om utbildningar, anskaffande av LIA-platser, kvalitetsdiskussioner, samverkan kring och i vissa fall gemensamt nyttjande av personella och materiella resurser, anordnande av KY-dagar med mera. KY Kronoberg etablerade också en god kontakt med KY-myndigheten. Efter projekttidens slut har samverkan mellan utbildningsanordnarna fortsatt i nätverksform med Komvux Växjö som sammanhållande kraft.

Framtid Kronoberg

Landshövding Kristina Alsér och regionförbundets ordförande Marie-Louise Hilmersson har fått regeringens uppdrag att samordna statliga och regionala insatser för att möta turbulensen på arbetsmarknaden. Till uppdraget är en styrgrupp kopplad som leds av Kristina Alsér och Marie-Louise Hilmersson. Gruppen har en strategisk funktion och rapporterar behov av åtgärder och stöd till regeringen.

Vid ett första möte den 30 oktober 2008 bildades en framtidsgrupp som ska arbeta vidare med att kraftsamla länet och nyttja de resurser som står till buds. Uppdraget kallas Framtid Kronoberg.

Framtid Kronoberg syftar till att

- kraftsamla länet, ”nyttja” lågkonjunkturen för kunskapsökning/ kompetensväxling
- driva projekt som gynnar tillväxt och attraktionskraft
- säkerställa att regionen får del av statliga medel/insatser och EU-pengar
- skapa optimism och framtidstro

Mer information om uppdraget finns på Framtid Kronobergs webbsida.

<http://www.lansstyrelsen.se/kronoberg/projektwebbar/framtid-kronoberg2/>

I projektets arbete har kompetensförsörjning och utbildning fått ett stort utrymme. Till projektet finns en arbetsgrupp för utbildningsinsatser. Ansvarig för denna grupp är Bengt Eriksson från Växjö kommun. I gruppen deltar dessutom Tomas Hedevik, Alvesta kommun, Marie Hansson, Linneuniversitetet, Linda Vingren, Regionförbundet södra Småland Leyla Yumer, Nätverket Sip, Karin Palmer, Vi Företagare Tingsryd, Sven Olofsson, Växjö Kommun, Stefan Johansson, Samhällsentreprenörerna Växjö, Magnus Hellgren, Centrum för informationslogistik Ljungby.

Framtid Kronoberg har bl a gått vidare med:

- Ökad satsning på KY-utbildningar – Skrivelse till departementet
- Förslag om ”Nya Kunskapslyftet”
- Fokus på värdet av kompetensförsörjning
- Ett kompetensförsörjningsprojekt för industrin

Framtid Kronobergs arbete har satt fokus på kompetensförsörjningsfrågor vilket enligt vår uppfattning bidragit till regeringens ökade satsningar på kompetensförsörjning och utbildning och då bl a ökade satsningar på yrkeshögskoleutbildning.

Framtidsgruppen Växjö kommun

Växjö kommun bildade ungefär samtidigt som länet en "Framtidsgrupp" för att möta lågkonjunkturen och lindra dess effekter. Kommunchef Ove Dahl är övergripande samordnare för gruppen.

Framtidsgruppen ska arbeta med att minimera effekterna av lågkonjunkturen. Genom att arbeta förebyggande och finna lösningar till åtgärder för att möta en vikande arbetsmarknad vill man skapa optimism och framtidstro. Ambitionen är att samordna offentliga resurser och insatser med näringslivet och andra aktörer på arbetsmarknaden.

De områden som Framtidsgruppen arbetar med är

- Utbildningsinsatser och kompetensutveckling.
Samordnare: Gudrun Lundqvist och Elisabeth Wernersson
- Satsningar på lokal och regional infrastruktur och byggnation.
Samordnare: Kristina Thorwaldsson och Erik Hallonsten
- Nyföretagande, entreprenörskap och företagsetableringar.
Samordnare: David Svensson och Thomas Karlsson
- Särskilda ungdomssatsningar.
Samordnare: Peter Estling och Lars-Evert Ekman

- Avknoppning och konkurrensutsättning.
Samordnare: Ann-Christin Norlander och Thomas Berglund
- Växjö kommunkoncern som attraktiv arbetsgivare och praktikplats.
Samordnare: Michael Färdigh och Christina Nyquist
- Omvärldsanalys.
Samordnare: Anna Karlsson

Samordning – arbetslivet

Företagarna i Växjö

Företagarnas styrelse i Växjö har informerats om projekts arbete. Vidare har Företagarnas medlemmar informerats vid olika typer av föreningsmöten.

Svenskt Näringsliv

Information om projektet har gått ut till Svenskt Näringsliv och dess branschförbund.

Möte med anordnare

Informationen till länets utbildningsanordnare har i huvudsak skett vid möten med KY Kronoberg. Dessa möten har varit öppna för alla utbildningsanordnare, ett flertal möten har genomförts. Syftet med dessa möten har varit att informera anordnare om Yrkeshögskolan samt att stimulera till att flera utbildningar startas.

Vidare har ett flertal besök gjort hos enskilda utbildningsanordnare. Dessa möten har i vissa fall initierats av projektet och i vissa fall av utbildningsanordnarna.

Här följer en beskrivning av några av dessa besök.

Montico

Josef Nagy, affärsutvecklare, informerade om att företaget har ambition att etablera sig som anordnare för yrkeshögskoleutbildningar.

S:t Olovs Utbildningscenter

Daniel Söderberg informerade om anordnarens utbildningsverksamhet. Bengt Eriksson informerade om möjligheterna med Yrkeshögskolan. Bedriver idag KY-utbildningar på distans med Idé och Resurscentrum i Ljungby. Skulle kunna tänka sig att göra något liknade med Kunskapsutveckling Syd på vårdsidan.

Älmhults kommun

Gudrun Lundqvist träffade bland andra skolchef Anne Hallberg, gymnasiechef Eivor Frodig och utbildningsnämndens ordförande Bodil Hansen.

Följande lyftes fram:

- Behov av träteknisk- och vårdutbildning
- 200 sökande till KY-utbildning med designinriktning – svårt med urval
- Handelsutbildning kan vara aktuell
- Kommunövergripande samverkan inom vård och omsorg är intressant liksom möjligheterna att ta del av och vidareutveckla olika utbildningskoncept.

Alvesta kommun

Gudrun Lundqvist besökte skolchefen Anwar Jamil för att informera om projektet.

Alvesta kommun, Allbo Lärcentrum

Möte med skolledningen för Allbo Lärcentrum.

Tf rektor	Erik Engsbråten
Utbildningsstrateg	Johan Eneroth
Bitr. rektor	Leif Anderjon

Följande förslag på aktiviteter kom fram:

- Sammanställa alla moduler som genomförs i länets KY-utbildningar.
- Ta fram information om nästa ansökningsomgång.
- Underlätta för utbildningsanordnarna vid framtagning av ansökan till yrkeshögskoleutbildningar.
- Underlätta vid rekrytering av ledningsgrupper.
- Upprätta en webbsida

Framgångsfaktorer för en framtida organisation:

- Verka för ett aktivare ”studentliv”, kanske bildandet av en studentkår för studerande vid en yrkeshögskoleutbildning.
- Gemensam katalog, webb och telefon
- Gemensamma funktioner för marknadsföring, syv mm
- Gemensamma föreläsningar
- Resursbank

Komvux i Kalmar

Möte med Håkan Mauritsson, KY-ansvarig, Komvux i Kalmar.

En kort presentation av deras tankar kring Yrkeshögskolan.

I Kalmar regionen har man talat om en samverkan mellan utbildningsanordnare kanske någon typ av partnerskap. Dessa tankar från Håkan Mauritsson, Komvux i Kalmar finns i bilaga 10, Tankar kring Yh-utbildningar i Kalmar.

Ljungby kommun

Träff med Jan Melkersson, näringslivschef samt projektledare för högre utbildning i Ljungby kommun. I hans uppdrag ligger bl a att tillfredsställa näringslivets kompetensbehov.

Tankar och idéer från mötet

- Gärna samordning och nätverkssamarbete, liknande KY Kronoberg
- Vare anordnare måste vara suverän i sina beslut
- Kanske ett advisoryboard bestående av näringslivschefer i kommunerna

KY i Ljungby

Anordnare idag är Utvecklingscentrum för Servicetekniker AB och Idé- & ResursCentrum AB. Vidare planerar den kommunala vuxenutbildningen att ansöka om yrkeshögskoleutbildningar. Många utbildningar har utvecklats i samverkan med Högskolecentrum Ljungby och Centrum för Informationslogistik.

Produktionsteknik

I Ljungby satsar man hårt på utbildningar med produktionsteknisk inriktning.

Högskolecentrum kommer att starta en högskoleutbildning med inriktning produktionsteknik och produktionsledning, detta i samverkan med bl a Växjö universitet.

Idé & ResursCentrum i Ljungby

Träff med Stefan Bramstedt, vd för Idé & ResursCentrum..

Idé & ResursCentrum driver KY-utbildning. Vidare planerar man att bygga upp ett lab med denna inriktning. Utöver detta genomför man produktionsteknisk utbildning på distans mot bl a S:t Olovs Utbildningscenter i Uppvidinge kommun.

Presidieträff Regionförbundet, Markaryd,

Kort information om Yrkeshögskolan.

Medverkande: Regionförbundets presidium samt förvaltningschefer från regionens kommuners utbildningsförvaltningar. Medverkande från projektet Bengt Eriksson.

Aristum Institutet

Nikos Tatidis presenterade en första idéskiss kring handel, service och logistik. Vidare diskuterades samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsliv.

Kontakt KY-myndigheten

Projektet har under hela projekttiden haft olika kontakter med KY-myndigheten. Exempelvis har myndigheten medverkat vid konferenser och studiedagar, men även flitiga underhandskontakter har tagits mm. Flera av projektets kontakter finns nämnda i rapporten.

Yrkeshögskoleutbildningar - en resurs för kompetensförsörjning

Uppdrag

Ett brett utbud av yrkeshögskoleutbildningar är en viktig konkurrensfaktor för regionen och en viktig komponent om regionens arbetsliv ska utvecklas. Projektets uppdrag kan sammanfattas i följande punkter:

- Aktiv samverkan för starka yrkeshögskoleutbildningar som tillgodoser kompetensförsörjningen både på kort och på lång sikt.
- Förberedelse för att underlätta för en snabb start av yrkeshögskoleutbildningar i regionen.
- Förslag på ett antal utbildningar som bedöms kunna genomföras. Utbildningarna ska vara kortfattat beskrivna samt exemplifierade med utbildningsplaner och kursplaner.

Nätverk

KY Kronoberg

Under projekttiden har arbetsgruppen varit representerad vid varje möte med KY Kronoberg för att upprätthålla kontakten även med utbildningsanordnarna i länet. Anordnarna har ställt sig bakom tanken på någon form av partnerskap om yrkeshögskoleutbildningarna i länet, men betonat vikten av att varje anordnare ska vara självständig. Ett partnerskap måste, ur anordnarnas perspektiv, bygga på frivillighet och det bör finnas ekonomiska och/eller kvalitativa incitament för den enskilde anordnaren att delta i partnerskapet. Enkelt uttryckt är man som anordnare beredd att delta i ett partnerskap där deltagandet ger lägre kostnader och/eller högre kvalitet om man deltar i gemensamma aktiviteter än om man gör samma sak själv. Några områden som kan vara intressanta är marknadsföring, antagningsarbete, viss administration och kvalitetsfrågor. I en framtid kan ytterligare områden tillkomma.

Framtidsgrupper i regionen

Projektet har stöttat olika ”framtidsgupper” i regionen med utbildningsinventeringar vilket har lett till att studerande och utbildningsanordnare har hittat varandra, exempelvis Framtid Kronoberg snabbinventering av lediga utbildningsplatser.

Yrkeshögskoleförbundet i Sverige

Yrkeshögskoleförbundet i Sverige är en ideell förening för anordnare av Kvalificerad Yrkesutbildning och Yrkeshögskoleutbildning.

Föreningen bildades hösten 1997 och ombildades till förbund 2002. I samband med att Yrkeshögskolan trädde i kraft 2009 så bytte förbundet namn från Riksförbundet för Kvalificerad Yrkesutbildning till Yrkeshögskoleförbundet. Förbundet består i dag av ca 170 medlemsorganisationer.

Verksamheten i förbundet har målet att vara aktuell och medlemsnära.

Flertalet utbildningsanordnare i regionen är medlemmar i förbundet.

Se www.kyforbundet.se

KY Småland

KY Småland har under tre år varit ett framgångsrikt samarbete mellan utbildningsanordnare i Jönköpings län, Kronobergs län och i viss mån Kalmar län. KY Smålands uppgift är att stödja och stärka KY-utbildningsanordnare från Småland och vara ett verktyg för marknadsföring.

Det yttersta målet är att hjälpa till att fylla alla utbildningar som medverkar i samarbetet samt att sprida det goda budskapet om KY:s oöverträffbara styrka.

Se www.kysmaland.se

Koncept

Inom projektets ram har följande utbildningskoncept tagits fram:

- Handel, service och varudistribution
- Teknik, industri och energi
- Vård och omsorg
- Turism och upplevelse

För att ta fram de olika koncepten har följande arbetssätt och metoder använts.

Uppdragets art och omfattning

Uppdraget omfattar framtagning av en rapport för koncept/utbildningsstruktur för utbildningar inom Yrkehögskolan med inriktning mot respektive område.

Rapportens syfte är att identifiera och föreslå ett antal utbildningsprogram som bygger på det regionala arbetslivets behov och som är attraktiva för potentiella studerande. Syftet är att rapporten ska utgöra en idé för en långsiktig satsning på yrkehögskoleutbildningar i Kronobergs Län. Rapporten har följande innehåll:

1. Insamling, sammanställning och analys av publicerad information inom området. Här redovisas den information som är relevant för behovet av yrkehögskoleutbildningar inom branschen.
2. Kartläggning av befintliga utbildningar i regionen på eftergymnasial nivå (ej akademiska utbildningar).
3. Beskrivning av samband mellan de föreslagna utbildningarna. Här beskrivs hur utbildningarna hänger samman när det gäller ämnesområden, inriktning, arbetsmarknad, olika anordnare i länet etc.
4. Beskrivning av de föreslagna utbildningsprogrammen på övergripande nivå, vilket innebär; utbildningens namn, målbeskrivning (dvs framtida yrkesroller) samt innehåll när det gäller utbildningens kärnkompetenser (ej detaljerade utbildningsplaner).

5. Avstämning av behovet av de identifierade utbildningarna genom kontakter med några nyckelpersoner inom de aktuella branscherna. Detta presenteras genom ett antal intervjuer.
6. Specifikation av ett antal utbildningsprogram som bygger på det regionala arbetslivets behov och som är attraktiva för potentiella studerande.
7. Utveckling av en modell för samordning och samverkan i Kronobergs Län när det gäller Yrkeshögskoleutbildningar.

Projektgrupper

För att ta fram koncepten startades nedanstående projekt.

Handel, service och varudistribution

Konceptbeskrivningen innehåller bl a

- Branschanalys - trender inom handel, varudistribution och service
- Yrkesutbildningar inom handel, service och varudistribution med - översiktliga utbildningsbeskrivningar
- Intervjuer med företag och branschorganisationer
- Modell för samordning mellan utbildningsanordnare
- Profiler av yrkesutbildningar inom handel, service och varudistribution
- Befintliga yrkesutbildningar inom området
- Befintliga akademiska utbildningar inom området

Projektgrupp: Nikos Tatidis, Bengt Eriksson och Johan Eneroth

Vad gäller detta projekt köptes rapporten av Aristum Institutet. Projektgruppen agerade mer bollplank och Aristum Institutet stämde av sitt arbete med projektgruppen.

Teknik, industri och energi

Konceptbeskrivningen innehåller bl a

- Åldersstruktur inom olika yrkeskategorier
- Yrkesbarometern
- Var finns jobben?
- Scenario 2015
- Organisationskommittén för yrkeshögskolans kompetensbehovsanalys
- Följande KY-utbildningar finns idag i länet inom området teknik, industri och energi
- ESF-ansökan – kompetensutveckling för regionen

Projektgrupp: Joanna Kron, Gotech, Jan Melkersson, Ljungby kommun, Börge Nielsen, Komvux Växjö och Anders Unger Regionförbundet södra Småland.

I detta projekt består projektgruppen av representanter från arbetslivet, Rfss och utbildningsanordnarna.

Vård och omsorg

Konceptbeskrivningen innehåller bl a

- Vård och omsorg (kort beskrivning)
- Analys och behov: Behovet av vård och omsorg kommer att öka med 70 procent fram till 2030. I framtiden kommer det att finnas ett stort behov av nyrekrytering till vården.
- Kartläggning av befintliga utbildningar
- Identifierade utbildningsbehov
- Hur löser man kompetensbehov i de mindre kommunerna, udda kompetensområden, ledarutbildning, nya kompetensområden
- Följande metoder kan vara användbara: Distansutbildning med flexibelt lärande Samverkan mellan utbildningsanordnare men också samverkan mellan utbildningsanordnare, universitet/högskolor och företag.
- Utbildningsmodeller

Projektgrupp: Bengt Eriksson, Robert Holmblad, Kerstin Björck och Karin Wirdheim

Projektgruppen här var sammansatt av utbildningsanordnare i regionen.

Turism och upplevelse

Konceptbeskrivningen innehåller bl a

- Branschanalys
- Utbildningar inom turism
  - Gymnasieskolor
  - Folkhögskolor
  - Kvalificerad yrkesutbildning
  - Högskolor universitet
- Samtal med personer inom näringen
- Utbildningsförslag

Projektgrupp: Harald Fredriksson, Rfss och Sören Andersson, RyssbyGymnasiet

Projektgruppen var sammansatt av personer som arbetar med utbildning men även verksamma inom näringen.

Se vidare

Samtliga konceptbeskrivningar finns som bilagor

Bilaga 11, Handel, service och varudistribution

Bilaga 12, Teknik, industri och energi

Bilaga 13, Vård och omsorg

Bilaga 14, Turism, och upplevelse

Nationellt/Regionalt Valideringscentrum

Den nya myndigheten kommer att ha ansvar för att samordna och stödja en nationell struktur för validering

Behov

Mot bakgrund av projektet Validering Kronoberg som bedrevs som ett projekt under perioden 050901-081231 ser vi fortfarande ett stort valideringsbehov. Vi har i regionen en stark politisk vilja att arbeta med frågan kring validering för att möta de behov som finns idag, att få fler personer till eget arbete och självförsörjning. Validering används idag främst för att bidra till att kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden utvecklas och kommer i anställning. Genom validering kan innehållet i en utbildning anpassas efter vad den enskilde redan kan och därmed förkortas studietiden. Validering kan också användas för inplacering på rätt utbildningsnivå utan att ha den formella behörigheten i fall där den reella kompetensen finns. För personer som har arbetet och vill byta eller bli tvingande på grund av strukturella förändringar är validering också ett alternativ. Slutligen kan validering användas som ett redskap för att utveckla arbetsorganisationer och produktionsprocesser genom att inventera och bättre tillvarata de reella kompetenser som finns inom en befintlig personalgrupp.

Vad vill vi?

Genom att ta vara på den kompetens som finns genom projektet Validering Kronoberg vill vi skapa ett nationellt och/eller ett regionalt centrum för validering. Vi har kompetens och erfarenhet för samverkansfunktioner som kan innehålla mäklarroll och kvalitetssäkring i samverkan med branschorganisationer både nationellt och regionalt. Ett valideringscentrum bör också innehålla metodutveckling och genomförande av validering.

Förslag

Genom att tidigt ta initiativet och föra en dialog med Yrkeshögskolan kring var det nationella centret ska finnas stärker vi våra positioner för att Rfss blir huvudman för ett valideringscentrum. Ett valideringscentrum skulle vara en viktig komponent för kompetensförsörjningen i regionen och därmed stärka regionens konkurrenskraft.

Externa skrivelser

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

I denna skrivelse lyftes fram KY Kronobergs synpunkter på årets tilldelning av KY-platser och regeringens stimulanspaket.

Bilaga 15, Skrivelse till KY Myndigheten

Arbetsmarknadsministern

Vi tog tillsammans med Framtid Kronoberg initiativet till en skrivelse till arbetsmarknadsministern Sven-Otto Littorin.

I skrivelsen påtalade vi vikten av fler KY-utbildningar i rådande arbetsmarknadsläge då ju KY-utbildningar är en utbildningsform som utvecklas och genomförs i nära samarbete med regionens arbetsliv.

Målet med att skapa fler KY-utbildningar är att tillsammans med arbetslivet investera i utbildningar som på lång sikt leder till arbete och tillväxt

Bilaga 16, Skrivelse till arbetsmarknadsministern

Näringsdepartementet

Tillsammans med Länsstyrelsen och Regionförbundet har vi svarat på Näringsdepartementets förfrågan om regionens kommande utbildningsbehov

Bilaga 17, Skrivelse till Näringsdepartementet

Samverkan med universitetet

Både före och under projekttiden har projektgruppen haft kontakter med Växjö universitet. Detta har lett ett fördjupat samarbete mellan KY-utbildningar/Yh-utbildningar och universitetet. Följande konkreta samverkansförslag har kommit fram:

Universitetet tar fram en handledarutbildning/lärarytutbildning för Yh-lärare.

Strukturerat samarbete i form av medverkan som föreläsare samt medverkan i ledningsgrupper. Fördjupad samverkan mellan Yh-utbildningsanordnare och universitetet.

Många utbildningsanordnare i regionen har en samverkan med flera universitet och högskolor. Exempelvis har anordnarna i södra regionen fördjupat sitt samarbete med Lunds universitet.

Utbildningsmessa och nätverk för yrkesvägledare

Viktigt för framtiden är att verka för att det arrangeras en utbildningsmessa i Växjö. Denna messa skulle främst rikta sig till personalansvariga och studie- och yrkesvägledare. Messan skulle dessutom kunna vara en katalysator för bildandet av ett nätverk för dessa grupper. Studie- och yrkesvägledarna är viktiga informationskanaler för att göra Yh-utbildningar till ett starkt alternativ till universitets- och högskoleutbildningar.

Ansökningar

Ansökningar 2009

Våren

Våren 2009 genomfördes den första ansökningsomgången för yrkeshögskoleutbildningar. 404 ansökningar om att bedriva yrkeshögskoleutbildning inkom i denna första ansökningsomgång. Av dessa ansökningar prioriterades 89 i hela landet. I vårt län beviljades 5 utbildningar vilket vi i projektgruppen för Yrkeshögskolan Småland ser som väldigt positivt och något som verkligen stärker regionen.

Följande yrkeshögskoleutbildningar beviljades:

Industriell försäljning, 400 poäng
Centrum för Informationslogistik i Ljungby AB

Redovisningsekonom, 225 poäng
Alvesta kommun/Allbo Lärcenter

Specialistundersköterska – äldre, 200 poäng
Landstinget Kronoberg Kunskapsutveckling Syd

Industriell elteknik och arbetsledning, 200 poäng
Växjö kommun Komvux

Avancerad CNC-tekniker, 200 poäng
Idé och ResursCentrum i Ljungby AB

Alla dessa fem utbildningar startade under hösten 2009

Utöver dessa fem utbildningar söktes följande från länet.

Förskolepedagog, Alvesta kommun/Allbo Lärcenter
Anläggningsmaskinförare, Växjö Fordons gymnasium AB
Butiksledning, Alvesta kommun/Allbo Lärcenter
Ledarskapsutbildning inom bygg, Alvesta kommun/Allbo Lärcenter
Ledarskapsutbildning inom industrin, Alvesta kommun/Allbo Lärcenter
Lönespecialist, Alvesta kommun/Allbo Lärcenter
Första linjens chef, vård och omsorg, NBI i Växjö AB
Risk management, Alvesta kommun/Allbo Lärcenter
Möbeltapetsrerutbildning, Ljungby Kommun
Löne- och redovisningsekonom, NBI i Växjö AB

Skälen till avslag var olika men resursbrist var i många fall skälet och man kan anta att flertalet av dessa utbildningar omarbetas och söks redan till hösten.

Hösten

Under hösten fullföljs en ny ansökningsomgång för anordnare som vill ansöka om att bedriva utbildning med utbildningsstart hösten 2010. Ansökningsperioden pågår mellan den 21 september och den 29 oktober.

Yh-myndigheten har gjort några klagoranden inför denna ansökningsperiod, såsom att det finns möjlighet för beviljade KY-utbildningar att efter ansökan bli överförda till Yh-utbildningar, myndighetens bedömning av arbetsmarknadens behov, prioriterade utbildningsområden, mm.

Beslut om beviljade utbildningar beräknas lämnas omkring den 18 december. Det kommer bli två omgångar (intag) som beviljas åt gången. Därefter ska en ny ansökan ske.

Påverkan

Projektet har haft stor påverkan på regionen vad gäller synen på utbildning och då främst mer KY-utbildning och Yh-utbildning. Medvetenheten om kompetensförsörjningsfrågornas betydelse har ökat, framför allt på lång sikt.

Landstinget

Landstinget har varit utbildningsanordnare sedan 1998 och är framförallt på tjänstemannanivå väl insatt i Kvalificerade yrkesutbildningar. Nu har möjlighet getts att informera och lyfta upp utbildningsformen på politisk nivå där två informationstillfällen getts om tankarna kring Yrkeshögskola och dess betydelse för personalrekrytering och kompetens i regionen. Detta har mötts med positivt intresse och beslut har tagits om att fortsätta vara delaktiga i detta arbete. Representant från landstinget finns i styrgrupp och projektgrupp. I den nya Yrkeshögskoleförfattningen lyfts även politikernas roll fram. *4 kap 5 § "Om en kommun eller ett landsting är ansvarig utbildningsanordnare, ska den nämnd som fullmäktige utser ge en ledningsgrupp i uppdrag att under nämnden sköta de uppgifter som anges i 2 §. Nämnden får helt eller delvis återkalla uppdraget, om det finns särskilda skäl för det".*

Länsstyrelsen

I arbetet med Framtid Kronoberg har kompetensförsörjningsfrågor och utbildning fått stort utrymme. Vi är av uppfattningen att detta till viss del beror på projektets arbete.

Regionförbundet södra Småland

I revideringen av det regionala utvecklingsprogrammet, RUP, för Kronobergs län lyfts frågorna kring kompetensförsörjning. Ett av RUP:ens fyra huvudområden heter "Kompetens och arbetskraftsförsörjning" och där satsningen blir att få konkurrenskraftig kompetens i hela länet. Regionförbundet vill borgen för gränsöverskridande samverkan mellan utbildare och arbetsmarknad, som ger ett brett utbud, där lokala och regionala resurser kan utvecklas och även ge möjligheter till snabb omställning. Regionförbundet lyfter också frågan kring inkludering - en arbetsmarknad för alla, där validering är en viktig del och mångfald som resurs en annan.

Universitet/Högskolor

I och med den nya Yrkeshögskolan har universitet och högskolor fått en naturlig partner vad gäller kvalificerad yrkesutbildning.

Näringslivet.

Kontakten med näringslivet har fördjupats detta framför allt i samband med arbetet av framtagningen av utbildningskoncept.

Utbildningar i länet

Uppdrag

”Beskriva det nuvarande ”utbildningslandskapet” både vad gäller bl a inriktning, huvudmän och typ av utbildning.” – detta var projektets uppdrag.

Utbildningslandskapet

Att beskriva regionens utbildningslandskap är inte enkelt. Detta av främst två skäl.

1. Utbildningslandskapet är under ständig förändring och det är svårt att skriftligt ge något annat än en ögonblicksbild som förmodligen är inaktuell redan när projektrapporten ges ut.
2. Utbildning har inga gränser.

Vi valde därför att beskriva utbildningslandskapet med nedanstående länklista. Här finns länkar till myndigheter, utbildningsanordnare mm. Vår förhoppning är att detta ska vara ett första steg till er kompletta länklista över utbildningar i er region eller inom ert område.

Myndigheter

www.yhmyndigheten.se
www.skolinspektionen.se
www.skolverket.se

Kommunala anordnare

<http://stolov.uppvidinge.se>
www.larcenter.tingsryd.se
www.allbolarcenter.nu;
www.haganasskolan.se/Vuxenutbildningen
www.komvux.vaxjo.se
www.kyvaxjo.se
www.lessebo.se/skolweb
www.ltkronoberg.se/kus
www.markaryd.se
www.tingsryd.se
www.uppvidinge.se/skolweb
www.vaxjo.se

Privata anordnare

www.aristuminstitutet.se
www.drivkraft.net
www.ide.resurscentrum.se
www.lernia.se
www.nbi.se
www.servicetekniker.se

Studieförbund

www.folkuniversitetet.se
www.sensus.se

Universitet och högskolor

www.bth.se
www.hik.se
www.lnu.se
www.vxu.se
www.hj.se

Övriga länkar

www.centralen.vaxjo.se
www.arbetsformedlingen.se
www.ky.ljungby.se
www.studera.nu
www.fin.fhsk.se
www.kysmland.se
www.gymnasium.kronoberg.se

Vår förhoppning är att man här ska kunna hitta sin utbildning, antingen det är en heltidsutbildning eller en enstaka kurs. Vidare hoppas vi att vi genom att sprida dessa länklister tvingar anordnarna att hålla sina webbsidor aktuella.

Slutsats

Inledningsvis konstaterades:

” Arbetskrafts- och kompetensförsörjningen i länet blir en av många centrala frågor för att lyckas hålla en hög tillväxt och låg arbetslöshet. En drivkraft i det sammanhanget är hur man i regionen utvecklar och samordnar kompetens- och utbildningsfrågorna.

En annan viktig komponent för att klara detta arbete är att ligga i framkant vad gäller omvärldsbevakning.

Centralt är också att ha stark och lyhörda utbildningsanordnare i regionen.”

Bibehålla en fortsatt stark tillväxt

Arbetskraftsförsörjningen är en central fråga för vår region. Länet har haft en stadig tillväxt av sysselsättningen under lång tid och är ett av de län som klarat både nationella sysselsättnings- och arbetslöshetsmål. Men fram till 2015 beräknar man att fler kommer att lämna arbetsmarknaden än vad som kommer till.

För att klara en sysselsättningstillväxt på 1 procent fram till 2015 fodras att ca 3 000 personer årligen tillträder arbetsmarknaden. Utifrån nuvarande befolkningstrend (ut- och inflyttningsmönster m.m.) tillkommer knappt 2 000 personer till arbetsmarknaden. Detta innebär ett underskott på ca 1 000 personer varje år och därmed krymper arbetskraftstillgången och försvåra en framtida sysselsättningstillväxt. (Arbetsförmedlingen: Arbetskraftsförsörjningen i Kronoberg fram till 2015).

Yrkesområden där man förväntar sig en särskilt stor yrkeskraftsbrist är vård- och omsorgsyrken, vissa lärarkategorier, civilingenjörer/IT-specialister, industriarbetare och byggnadsyrken samtliga dessa yrkeskategorier är viktiga för länets arbetsliv.

Vi bör stärka kopplingen mellan utbildning, forskning och arbetsliv i vår region.

Den arbetskraft som finns i länet är välutbildad och har de kunskaper som efterfrågas. Det är en framgångsfaktor för regionens tillväxt och för att det ska kunna skapas nyetableringar inom näringslivet i regionen. Bärande för den nya yrkeshögskolan är just partnerskapet mellan myndigheten, arbetslivet och utbildningsanordnarna. Myndighets roll är att vara lyhörd för arbetslivets behov och ger i sin tur uppdraget vidare till utbildningsanordnarna. – att tillgodose både individens och arbetsmarknadens behov av kompetens. Arbetslivet ska ha tillgång till utbildning och kompetensutveckling som håller hög kvalitet och svarar mot arbetsmarknadens kompetensbehov.

Kunskap - kompetens – samverkan är nyckelbegrepp i denna strävan.

Framgångsfaktorer för god kompetensförsörjning tror vi är

- Behov av en regional samordnare, generellt, kring kompetensförsörjningsfrågor.
- Starka självständiga utbildningsanordnare beredda till samverkan
- Samlad övergripande funktion eller en brygga mellan utbildningsanordnare och myndighet

Bilagor

- Bilaga 1, Yrkesskoleutredningen, SOU 2008/29
- Bilaga 2, Regeringens proposition 2008/09:68 Yrkeshögskolan
- Bilaga 3, Kommittédirektiv, Bildandet av Myndigheten för yrkeshögskolan
- Bilaga 4, PM Yrkeshögskola Småland
- Bilaga 5, Tjänsteskrivelse om Yrkeshögskola Småland
- Bilaga 6, Info om Yrkeshögskola Småland
- Bilaga 7, Prognos Kronoberg 2010
- Bilaga 8, Arbetskraftsförsörjningen i Kronoberg fram till år 2015
- bilaga 9, Industrikompetens södra Småland
- bilaga 10, Tankar kring Yh-utbildningar i Kalmar.
- Bilaga 11, Handel, service och varudistribution
- Bilaga 12, Teknik, industri och energi
- Bilaga 13, Vård och omsorg
- Bilaga 14, Turism, och upplevelse
- Bilaga 15, Skrivelse till KY Myndigheten
- Bilaga 16, Skrivelse till arbetsmarknadsministern
- Bilaga 17, Skrivelse till Näringsdepartementet